

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра русского языка

**Аннотация к дипломной работе
«Русские композиты: морфемная структура и
деривационные особенности»**

Матвеевская Полина Борисовна

Научный руководитель –
доцент
Леонович В. Л.

РЕФЕРАТ

В дипломной работе 69 страниц, 3 таблицы, 32 использованных источника.

Ключевые слова: МОРФЕМА, МОРФЕМНАЯ СТРУКТУРА, СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СТРУКТУРА, ПРОИЗВОДЯЩАЯ БАЗА, СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ФОРМАНТ, СПОСОБ ОБРАЗОВАНИЯ, СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ МОДЕЛЬ.

Объектом исследования являются многоморфемные слова, содержащие в своей структуре десять и более морфем. Общее количество исследуемых лексем составляет 436 единиц.

Основным источником языкового материала является словарь-справочник «Слитно или раздельно?» Б.З. Букчиной и Л.П. Калакуцкой (М., 1982).

Цель работы – охарактеризовать морфемную структуру и выявить деривационные особенности единиц исследуемой группы.

Задачи исследования:

- 1) охарактеризовать аспекты анализа сложных слов;
- 2) составить картотеку полиструктурных слов;
- 3) выявить типы морфного строения словоформ в пределах разных частей речи и изучить диапазон их действия;
- 4) описать словообразовательную структуру поликомпонентных слов.

В работе использован преимущественно описательный метод исследования, базирующийся на анализе фактов языка. В ходе описания применялись следующие приемы: прием лингвистического наблюдения, прием классификации и систематизации, статистический и сравнительно-сопоставительный анализ.

Проведенное нами исследование позволяет утверждать, что морфемный строй сложных слов – явление достаточно специфичное: композиты русского языка разнообразны по составу, комбинации и количеству морфем. Некоторые существенные различия в морфемном составе объясняются их частеречной принадлежностью.

Слова, принадлежащие к разным частям речи, имеют существенные особенности не только в морфемном составе, но и в словообразовательной структуре. Различия в словообразовательной структуре неодинаково проявляются в разных типах сложных слов.

Многоосновные слова как особый класс лексем русского языка, имеющие присущие им особенности, предоставляют возможность для их дальнейшего изучения. Такое изучение можно считать перспективным.

РЭФЕРАТ

У дыпломнай працы 69 старонак, 3 табліцы, 32 выкарыстаныя крыніцы.

Ключавыя словы: марфема, марфемная структура, словаўтваральная структура, вытворная база, словаўтваральны фармант, спосаб утварэння, словаўтваральная мадэль.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца шматмарфемныя словы, якія маюць у сваёй структуры дзесяць і больш марфем. Агульная колькасць марфем у даследаванні складаецца з 436 адзінак.

Асноўнай крыніцай моўнага матэрыялу з'яўляецца слоўнік-даведнік «Слитно или раздельно?» Б.З. Букчынай і Л.П. Калакуцкай (М., 1982).

Мэта працы – ахаарактарызаваць марфемную структуру і выявіць дэрывацыйныя асаблівасці адзінак вывучаемай групы.

Задачы даследавання:

- 1) апісаць базавыя паняцці марфемікі і словаўтварэння ;
- 2) класіфікацыя картатэку поліструктурных слоў;
- 3) выявіць тыпы морфнай будовы словаформ у межах розных часцін мовы і вывучыць дыяпазон іх дзеяння;
- 4) апісаць словаўтваральную структуру полікампанентных слоў.

У працы выкарастаны пераважна апісальны метады даследавання, якія абапіраюцца на аналіз фактаў мовы. У ходзе апісання прымяняліся наступныя прыёмы : прыём лінгвістычнага назірання, прыём класіфікацыі і сісэматызацыі, статыстычны і параўнальна-супастаўляльны аналіз.

Праведзенае намі даследаванне дазваляе сцвярджаць, што марфемны рад складаных слоў – з'ява дастаткова спецыфічная: кампазіты рускай мовы разнастайныя па будове, камбінацыі і колькасці марфем. Некаторыя істотныя адрозненні ў марфемнай будове тлумачацца іх часцінамоўнай прыналежнасцю.

Словы, якія належаць да розных часцін мовы, маюць істотныя асаблівасці не толькі ў марфемнай будове, але і ў словаўтваральнай структуры. Адрозненні ў словаўтваральнай структуры неаднолькава праяўляюцца ў розных тыпах складаных слоў.

Шматасноўныя словы як асобы клас лексем рускай мовы, якія маюць адметныя асаблівасці, даюць магчымасць для іх далейшага вывучэння. Такое вывучэнне можна лічыць перспектыўным.

ABSTRACT

Thesis: 69 pages, 3 tables, 32 sources.

Key words: MORPHEME, MORPHEMIC STRUCTURE, DERIVATIONAL STRUCTURE, DERIVATIONAL BASE, DERIVATIONAL FORMANT, MANNER OF PRODUCTION, WORDBUILDING PATTERN.

The object of the study is polymorphic words with ten or more morphemes in their structure. The total number of lexical items under study is 436 units.

The main source of language material is a reference book "Together or separately?" by B.Z. Bookchina and L.P. Kalakutskaya (M., 1982).

The purpose of the thesis is to describe a morphemic structure and to identify derivational peculiarities of the units under study.

To achieve this purpose we sought to solve the following tasks:

- 1) to describe basic concepts of morphemes and word formation;
- 2) to make a card-file of multistructural words;
- 3) to identify the types of morphic structure of word types within different parts of speech, and to examine their range of actions;
- 4) to describe the derivational structure of multicomponent words.

A descriptive method of research based on the analysis of linguistic facts is mainly used in the thesis. In the course of the description the following methods were used: the method of linguistic observation, the method of classification and systematization, statistical analysis and comparison.

Our study suggests that the morphemic structure of compound words is a rather specific phenomenon: the Russian language composites are diverse in composition, combination and the number of morphemes. Some significant differences in morphemic composition are explained by their part-of-speech belonging.

Words belonging to different parts of speech have not only the essential peculiarities in their morpheme structure, but also in the word formation one. Differences in the word formation structure manifest differently in different types of compound words.

Multi-stem words as a special class of lexical items of the Russian language, with their inherent characteristics, give an opportunity for further study. Such study can be regarded as promising.